

Warszawa, dnia 4 grudnia 2006 r.

Pan
Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Wielce Honorowy Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Adama Biele podczas 21. posiedzenia Senatu RP w dniu 9 listopada 2006 r. (pismo nr BPS/DSK-043-727/06 z dnia 16 listopada 2006 r.) w sprawie przypadków łamania w Indonezji praw człowieka wobec obywateli wyznających chrześcijaństwo uprzejmie przekazuję następujące informacje:

Rozstrzelani we wrześniu 2006 r. w Indonezji trzej wyznawcy katolicyzmu (Fabianus Tibo, Dominggus da Silva, Marinus Riwu) zostali w 2001 r. skazani prawomocnym wyrokiem sądowym na karę śmierci za wzniecenie zamieszek religijnych między chrześcijanami i muzułmanami oraz udział w aktach przemocy, które doprowadziły w maju 2000 r. do masakry ponad 70 muzułmanów w miejscowości Poso. W oficjalnym stanowisku wyrażonym przez wiceprezydenta Republiki Jusufa Kalla władze Indonezji akcentowały prawno-kryminalne aspekty sprawy i zaprzeczyły, aby wykonanie wyroku miało jakikolwiek kontekst religijny. Jednak zdaniem wielu organizacji praw człowieka proces nie był uczciwy, a sąd wydał wyrok pod presją obecnych na sali obrad przedstawicieli organizacji islamskich.

Polska, we wspólnej akcji z krajami UE, do ostatniej chwili dążyła do wstrzymania egzekucji skazanych, apelując do władz Indonezji o przywrócenie moratorium na wykonywanie kary śmierci. W dniu 7 lipca 2006 r. UE, za pośrednictwem prezydencji fińskiej, zwróciła się z demarche w tej sprawie do wiceprezydenta Jusufa Kalla, a następnie 12 sierpnia 2006 r. z apelem do prezydenta S.B. Yudhoyono o skorzystanie z prawa łaski. Na spotkaniu szefów placówek krajów UE w Dżakarcie w dniu 19 września 2006 r. z udziałem Ambasadora RP w Indonezji podjęto ostatnią próbę wpłynięcia na stanowisko najwyższych władz Republiki poprzez zaaranżowanie rozmowy telefonicznej prezydenta Finlandii z prezydentem S.B. Yudhoyono oraz wystosowanie do niego wspólnego listu ambasadorów krajów UE akredytowanych w Indonezji.

Po wykonaniu wyroku UE skierowała na ręce prezydenta RI oficjalną notę protestacyjną wyrażającą głębokie ubolewanie z powodu nieugiętej postawy władz indonezyjskich. Polska poparła zawarte w niej stanowisko UE podkreślające okrutny i niehumanitarny charakter kary śmierci oraz przyłączyła się do unijnego apelu o całkowite jej zniesienie w Indonezji.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych, m.in. za pośrednictwem Ambasady RP w Dżakarcie, na bieżąco i z uwagą monitoruje problematykę łamania praw człowieka w Indonezji, w tym wszelkie przejawy dyskryminacji i prześladowań chrześcijan. Przedmiotem uwagi naszej placówki są również reakcje miejscowych władz na tego typu zdarzenia. W kontekście wskazanych przez Pana Senatora Adama Bielę konkretnych przypadków prześladowań chrześcijan należy podkreślić, że, jak wynika z informacji uzyskanych z polskiej placówki w Dżakarcie, w październiku 2006 r. doszło do aresztowania grupy islamistów należących do organizacji *Tanah Runtuh* i *Kayamanya*, których oskarżono o spalenie kościoła i zamordowanie katolickiego księdza w miejscowości Palu oraz o sprowokowanie antychrześcijańskich zamieszek w prowincji Centralnej Sulawesii (Celebes). Śledztwo w tej sprawie trwa, a jego wstępne wyniki nie są jeszcze znane. Natomiast w sprawie związanej z zamordowaniem trzech uczennic szkoły katolickiej w Poso w 2005 r. toczy się postępowanie sądowe przeciwko trzem głównym oskarżonym. Ambasada RP w Dżakarcie z uwagą śledzi przebieg procesu.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych pragnie zapewnić, że Polska, będąc krajem aktywnie promującym prawa człowieka, zawsze będzie podnosić kwestie przestrzegania praw katolików w Indonezji, w tym prawa do wolności wyznania. Korzystamy przy tym z wszelkich dostępnych kanałów dyplomatycznych, zarówno przy okazji rozmów bilateralnych z władzami indonezyjskimi, jak również w kontaktach wielostronnych na forach międzynarodowych.

W maju 2004 roku Polska, stając się członkiem Unii Europejskiej, zyskała dostęp do nowych instrumentów promowania praw człowieka, w tym walki z dyskryminacją na tle religijnym i wyznaniowym. Forum UE jest miejscem, gdzie Polska stara się najaktywniej podejmować problem sytuacji chrześcijan w Indonezji. O solidarności państw UE w tych trudnych kwestiach świadczą wspólnie podejmowane wobec władz Indonezji działania na rzecz zniesienia kary śmierci.

Kwestie praw człowieka i tolerancji religijnej podnoszone są przez Polskę również na forum ONZ. Zwalczenie nietolerancji religijnej jest jednym z naszych priorytetów podczas obrad toczącej się obecnie sesji. Polska jest jednym ze współautorów złożonej w początku listopada 2006 r. w Sekretariacie III Komitetu ZO (ds. praw człowieka, kwestii społecznych, humanitarnych i kulturalnych) rezolucji wzywającej do eliminacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji religijnej (Elimination of all forms of intolerance and of discrimination based on religion or belief). Mimo, iż rezolucja nie wymienia z nazwy żadnego kraju, w którym dochodzi do łamania praw mniejszości religijnych, to jednak w sposób wyraźny wyraża „głębokie zaniepokojenie wzrostem przejawów nietolerancji i aktów przemocy wymierzonych w członków wspólnot religijnych w różnych częściach świata, których podłożem jest islamofobia, antysemityzm i uprzedzenia w stosunku do wyznawców wiary chrześcijańskiej”.

Pragnę zapewnić, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych jest gotowe udzielić wszelkich dodatkowych informacji na kwestie poruszone w oświadczeniu Pana Senatora Adama Bieli.

uz.
SEKRETARZ STANU
Paweł Kowal